

γραφή & ανάγνωση/πολιτισμός 05

Τα ταξίδια του Αιγαιοπελαγίτη ποιητή Άρη Ταστάνη

«Στο γενικό αφανισμό της πατρίδας, ο πολιτισμός δεν είναι ανάχωμα, είναι πρώτο θύμα...»

Του Χαράλαμπου Σαχτούρη*

Δύσκολες μέρες. Καταχνιά τρίγυρο. Όπου και να στραφείς να κριζέεις εικόνες συναπτά. Φτώχεια, ανημποριά, ανεργία, οργή και παράπονο. Μαραμένια τα όνειρα. Μισοσβησμένες οι ελπίδες. Θολές οι ματιές. Αβέβαιο το μέλλον...

Δεν είχα γεννηθεί ακόμα στην (προηγούμενη) Κατοχή, μα είχα ακούσει τους παλιότερους να μιλάνε. Έλεγαν για το δυσώρετο ψωμί, για την ανύπαρκτη δουλειά, για το φόβο του χαφίε, για τη σκιά του θανάτου, αλλά μιλούσαν και για την αναπεπταμένη σημαία της ελπίδας, για το καλύτερο «αύριο» που θα ξημέρωνε, για τα παιδιά που θα ζούσαν ο' έναν κόσμο πιο όμορφο, πιο δίκαιο, πιο αδερφωμένο...

Στις μέρες μας, που -πέρα απ' όλα τ' άλλα- τα σύννεφα «ξερνούν δηλητήριο», το νερό το κάνανε φαρμάκι και το φαί αργό θανατικό, δεν μας απόμεινε κλαδί για να πιαστούμε και να κρατηθούμε πάνω του, εξόν από τη συντροφιά των εκλεκτών φίλων, των ποιητών τη θεία πνοή, της τέχνης τη λυτρωτική παρουσία... Πολιτισμός. Η παρουσία που μας απέμεινε. «Βαριά βιομηχανία» τον ονόμασαν οι κατά καιρούς μεγαλόσχημες μούρες.

Και τον άφησαν στα λόγια και στου Θεού το έλεος... Κι εμείς μαζί τους να καμαρώνουμε για την αθανασία του.

«Στο γενικό αφανισμό της πατρίδας ο πολιτισμός, δεν είναι ανάχωμα, είναι πρώτο θύμα...», μου έγραψε στο ιδιόχειρο σημείωμά του ο φίλος και συμπατριώτης ποιητής, από τους πιο σημαντικούς της -λεγόμενης- μεταπολιτευτικής γενιάς Άρης Ταστάνης και διαβάζοντάς το, για λίγο, άσπασια: Μα τι λέει τώρα; Γρήγορα όμως συνήλθα και κατάλαβα πως δεν μας απομένει άλλη επιλογή από την εγρήγορση και το άμεσο ανασκούμπωμα. Γιατί χωρίς τη δική μας παρουσία οι σχτροί θα βρουν ανοιχτό το δρόμο, χωρίς τη δική μας αντίσταση η λαίλαπα του καιρού θα τον αποτελειώσει. Κι ύστερα θα σκαλίζουμε στ' αποκαΐδια, για την «αναγέννηση του... Φοίνικα»...

Ο Άρης, όμως, δεν στάθηκε μοναχά στη διαπίστωση. Συνεχίζοντας το δύσκολο δρόμο, που χρόνια τώρα βαδίζει, έδωσε το παράδειγμα και το παράγγελμα για το ξεκίνημα της καινούργιας προσπάθειας, με τη νέα του ποιητική κατάθεση που ακούει στο όνομα *Τα ταξίδια μου* (1976-2011, Εκδόσεις ΚΨΜ). Πρόκειται για το βιβλίο, που

συνόδευε το σημείωμα στο οποίο αναφέρθηκα και που αποτελεί αναδρομική συμπίκνωση της σημαντικής ποιητικής του πορείας, από το 1976 (έτος έκδοσης της πρώτης του ποιητικής του συλλογής *Πίσω από γυάλινους τοίχους*) μέχρι σήμερα και περιλαμβάνει δημοσιευμένα αλλά και ανέκδοτα (παλιά και καινούργια) ποιήματα.

Έχει γραφτεί -εύστοχα νομίζω- πώς η ποίηση του Ταστάνη «έχει αριστερό πρόσημο» και ως τέτοια διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά του αριστερού πολιτικού και κοινωνικού οράματος. Δείχνει το δρόμο του αγώνα για την κοινωνική δικαιοσύνη και την λυτρωτική-απελευθερωτική προσέγγιση των «ταπεινών και καταφρονημένων» της γης. Είναι, μ' άλλα λόγια, ποίηση πολιτική και τα όριά της ξεπερνούν τα όποια σύνορα, για να γίνουν οικουμενικά και πανανθρώπινα. Την ίδια ώρα -κι αυτό είναι το μεγαλείο του ποιητή- οι στίχοι του λούζονται από την αλυσμένη των κυμάτων του Αιγαίου, ημερεύουν από το λαμπύρισμα του φεγγαριού στον κόλπο της Ίσας, νοστιμίζουν από την παρουσία αγαπημένων μορφών (όπως αυτή της μίνας), φωτίζονται ζωγραφίζοντας μορφές μαρτύρων και ηρώων, χαλαρώνουν και αναπαύονται στα ασβετωμένα Παρακοιλιώτικα πετρόσκαλα, στις σκιές των πορτοκαλόδεντρων και στις ακρογιαλιές που χαϊδεύουν ερωτικά το απαράμυλλο λεσβιακό τοπίο.

Με δεκαπέντε βιβλία έχει κοσμήσει ο ποιητής τον αζεπέραστο ανθρώπινο της νεοελληνικής ποίησης, παράλληλα με τη συνεχή δυναμική του παρουσία στους κοινωνικούς, πολιτικούς και λαϊκούς αγώνες. Μπροστάρχει, πάντα στη διαρκή μάχη για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων που έχουν τα άτομα με αναπηρίες, όντας κι ίδιος ένα από αυτά και μάλιστα από μικρή ηλικία, συνέβαλε τα μέγιστα στην όποια πρόοδο έχει σημειωθεί για τη βελτίωση της ζωής των αναπήρων και συνεχίζει να δίνει το σύνθημα και το παράδειγμα, για περαιτέρω προσπάθειες και αγώνες, μέχρι την τελική δικαίωση.

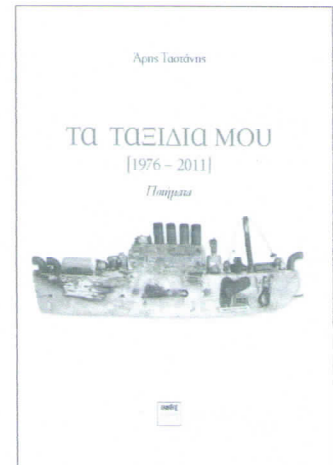
Τα Ταξίδια του Άρη Ταστάνη είναι ανάγκη να γίνουν και δικά μας, τόσο με τη μεταφορική όσο και με την κυριολεκτική έννοια. Άλλωστε ο ίδιος στέλνει χαρακτηριστικό μήνυμα με συνέντευξή του (*Ελευθεροτυπία* 2/5/08) όταν λέει: «Η λογοτεχνία

είναι η κραυγή της υπέρτατης μοναξιάς μου, που ανασχητεί τον αντίλαλο της, αντιστεκόμενη με γενναϊότητα στα υψωμένα τείχη... Γράφω για να πιστοποιώ στον εαυτό μου αδιάκοπα ότι δεν φταίω εγώ για αυτό που με χωρίζει από τους άλλους... Γράφω για να δικαιώνομαι αλλά και να τους δικαιώνω...».

Για την αποφυγή, λοιπόν, της θυματοποίησης του πολιτισμού, για την αντίσταση στα υψωμένα τείχη, για τη δικαίωσή του ποιητή αλλά και για τη δική μας, προτείνω και προτρέπω να συμπορευτούμε με τον ποιητή Άρη Ταστάνη στα δύσβατα, αλλά αγωνιστικά, μυστηριακά, γενναϊόδωρα κι ελπιδοφόρα ταξίδια του, διαβάζοντας τα βιβλία του.

Ο δρόμος, γι' αυτά, ξεκινά από την επικοινωνία με τον ίδιο τον ποιητή (Λιθύσης 18, Τερψιθέα, Γλυφάδα, Αθήνα 16562, τηλ.: 210-9612492, 6978630062, fax: 210-9634701 - e-mail: ar1stast@yahoo.gr). Στίχοι από *Το τραγούδι των οδοιπόρων της νύχτας* θα κλείσει τη μικρή αυτή παρουσίασή μας στον Αιγαιοπελαγίτη ποιητή: «Αύριο πάλι θα τα ξαναπούμε. Προς το παρόν στάσου πίσω από την πόρτα. Και κλάψε δυο φορές με δάκρυα καυτά...»

* Ο Χαράλαμπος Σαχτούρης είναι δάσκαλος, ζει στη Χίο και γεννήθηκε στην Άγρια Λέσβου.

Η ποίηση του Ταστάνη «έχει αριστερό πρόσημο» και ως τέτοια διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά του αριστερού πολιτικού και κοινωνικού οράματος. Δείχνει το δρόμο του αγώνα για την κοινωνική δικαιοσύνη και για τη λυτρωτική-απελευθερωτική προσέγγιση των «ταπεινών και καταφρονημένων» της γης

Κάντε δώρο στους δικούς σας ή στον εαυτό σας μια εκπαιδευτική

Κάρτα φίλων του 105.5

Σας πηγαίνει σε πάνω από 70 χώρους:
Θέατρα, Κινηματογράφους, Βιβλιοπωλεία, Δισκοπωλεία, Επιστήρια, Μουσικές σκηνές, Μπαρ, Γκαλερί.

Με εκπτώσεις από 10% έως 50%

Κάντε την ψυχαγωγία σας ανθεκτικότερη στην κρίση

Μαθε περισσότερα:
• stokokkino.gr
• 210 3217777
• 105,5 FM

ΟΥΙΛΙΑΜ ΣΙΣΙΠΗΡ

ΣΟΝΕΤΟ LXXVI

(μτφρ. Διονύσης Καψάλης)

Γιατί οί στίχοι μου στερούνται νέου κόσμου και δέν γεννούν λαμπρές τροπές ή ποικιλμούς; Γιατί δέν στρέφω όπως στρέφει ο καιρός μου, ο' άλλες μεθόδους, σε παράξενους εϊρμούς; Γιατί τὸ ἴδιο γράφω πάντα, μόνο ἕνα, μὲς στὰ καλύτερα γραπτά μου τετριμμένους, κι ὅλες οἱ λέξεις μου σχεδὸν δείχνουν ἐμένα, λέγοντας ὄνομα, προέλευση καὶ γένος; Γιατὸ σένα λέω πάντα, κι ὁ δικός μου μῦθος ἔχει γιὰ θέμα τον τὸν ἔρωτα καὶ σένα-κι ἀνακαινίζω τὰ παλιὰ μὲ νὸς ἦθος, πάλι ξεδεύοντας τὰ ἦδη ξεδεμένα. Ὅπως ὁ ἥλιος λάμπει νέος καὶ παλιός, ὁ ἔρωτάς μου ξαναλέγεται κι ἄλλιως.